

Nr 112.

Av herr Nyström m. fl., om åtgärder till förminsande av hygieniska vådor i följd av bristfälliga metoder vid renslakt m. m.

Den s. k. 1946 års köttbesiktningskommittén har i ett den 28 november 1947 avgivet betänkande framlagt förslag till reformering av renslakten m. m. Detta förslag har ännu icke lett till någon åtgärd. Frågan om huruvida lagen av den 4 juni 1937 angående slakt av husdjur skall göras tillämplig även å slakt av ren överväges ännu inom justitiedepartementet.

De av köttbesiktningskommittén konstaterade missförhållandena beträffande sättet för renslaktens utförande och i fråga om bristande hygien vid produkternas transporter och förvaring ha på senare tid observerats i allt vidare kretsar, framför allt genom uttalanden och referat i pressen. Å vissa håll för man fram synpunkter som kunna synnerligen allvarligt sänka renköttets anseende som ett fullgott näringsmedel. Renstammen är stadd i ökning, och inom kort kunna svårigheter uppstå att avsätta denna produkt till priser, som ge rennäringens utövare skälig lön för mödan. För Norrbottens vidkommande räknar renstammen f. n. ca 150 000 djur, och ca 25 000—30 000 renar slaktas årligen för avsalu. Det torde nu vara ofrånkomligt att något positivt äntligen göres. Måhända borde man kunna stegvis acceptera köttbesiktningskommitténs förslag, så att icke viktigare åtgärder försenas genom att tiden kanske icke är inne att bedöma möjligheterna för dess antagande i full omfattning.

Äro återverkningarna av föråldrade slaktmetoder m. m. beträffande riskerna för ökade svårigheter att avsätta renkött stora, kommer här in en annan vägande synpunkt, nämligen det rena djurskyddsintresset.

Av bl. a. till hälsovårdsnämnden i Kiruna stad den 3 januari 1951 inlämnad rapport framgår, att transport av levande renar med benen hopbundna ofta förekommer. Djuren placeras ovanpå varandra på hästkärlar, där de fastsurras utan att kunna röra sig. Under dylika transporter är det ej ovanligt att renhornen fastna i träd och grenar, varvid körkarlen understundom med yxa kapar hornen, där de ej direkt slitits loss från huvudet. Denna av slentrian och okunnighet hävdvunna grymhet mot djuren måste i sanning betraktas som skrämmande. Enligt rapporten ha ej dessa förhållanden tidigare uppmärksamrats av myndigheterna. På senare tid ha samerna själva börjat reagera mot den omänskliga behandlingen av renar, som köpare av desamma låta dem undergå och t. o. m. hos polismyndigheterna påtalat dylikt.

Vad som av sådant sker i avlägsna trakter av vårt land kan dock ej endast med lagstiftande åtgärder läggas till rätta. Här fordras en allmän ändring av känslan för djurskydd hos dem som nu syssla med slakt och transport av djur. En propaganda härför, genom artiklar i pressen och genom exempelvis broschyrer, vore en ur kostnadssynpunkt överkomlig åtgärd, som borde kunna leda till en allmän förbättring i dessa avseenden.

Tidigare har mycket skrivits om de här berörda missförhållandena. Vi anse oss därför icke behöva draga fram flera exempel på vad som brister i behandlingen av renar och renkött i vissa delar av Norrland. Vi vilja dock citera vad en känd veckotidskrift låtit sina läsare få del av i januari 1951. I den artikel det gäller påtalas bl. a. dålig hygien vid slakt av renar och transport av renkött: »När man därför i Kiruna hör talas om matförgiftningsfall söderöver — hur ofta läser man inte om hela regementen som blivit övningsodugliga av magsjuka — misstänker man genast att det stått renkött på matsedeln.» När sådant framföres i pressen, framstår behovet av snabba åtgärder med övertygande klarhet.

Det bör vara möjligt att redan till nästa slaktsäsong, vintern 1951/52, få en förbättring till stånd. Två äro vägarna, som samtidigt böra beträdas, nämligen lagstiftningens och upplysningens.

Med stöd av vad här framförts hemställes,

att riksdagen i avvaktan på beslut i anledning av 1946 års köttbesiktningsskommittés yttrande den 28 november 1947 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en snabbutredning rörande sådana åtgärder, att redan vid renslaktsäsongen 1951/52 de hygieniska vådorna av bristfälliga metoder vid slakt, förvaring och transport av renar och renkött i görligaste mån minskas;

att här föreslagen utredning även får till uppgift att undersöka möjligheterna till bedrivande av propaganda mot grymhet vid slaktningen av renar; samt

att behandlingen av ärendet angående utvidgande av lagen den 4 juni 1937 att omfatta även slakt av ren hos justitiedepartementet påskyndas.

Stockholm i januari 1951.

E. Hj. Nyström.

J. F. Grym.

Hugo Sundberg.

Hjalmar Nilsson,

Karl Aug. Johanson.

Lage Svedberg.

Kramfors.